

JØRN VESTERGAARD

Strafferet på tværs

– Bekæmpelse af terrorisme og
grænseoverskridende kriminalitet

Ex Tuto
PUBLISHING
www.extuto.com

Jørn Vestergaard

Strafferet på tværs – Bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet

Første udgave, første oplag

Denne bog er udgivet i juli 2025 af Ex TUTO PUBLISHING A/S. Grafisk tilrettelæggelse og sats af MERE.INFO A/S, som har anvendt LibreOffice/Linux samt skrifterne Baskerville Original og Cronos designet af henholdsvis FRANTIŠEK ŠTORM i 2000 og ROBERT SLIMBACH i 1996. JAN TRZASKOWSKI har stået for forlagsredaktion og Lino Vogt har været ansvarlig for korrekturlæsning af manuskriptet. Bogen er trykt på Munken Pure 100 g/m² af NARAYANA PRESS, der ligger på Gyllingnæs syd for Odder. Indbindingen er udført af BUCHBINDEREI S.R. BÜGE GMBH i Celle.

Ex Tuto Publishing er medlem af Forening for Boghaandværk, og vi støtter bæredygtig skovforvaltning ved at anvende FSC-certificeret papir.

Copyright © 2025 the author

Printed in Denmark 2025

ISBN 978-87-420-0076-2

Værket eller dele heraf må ikke uden udtrykkelig aftale benyttes til tekst- og datamining eller træning af kunstig intelligens, herunder generative sprogmodeller.

Ex Tuto Publishing A/S

Toldbodgade 55, 1.

DK-1253 København K

www.extuto.com

Udgivet med støtte fra

DREYERSFOND

FairPublishing

Kapiteloversigt

1	Bekæmpelse af terrorisme – lovgivning og retspraksis	1
	<i>Teksten i dette kapitel er en udvidet opdatering af kapitel 17 i Forbrydelser og andre strafbare forhold (3. udg., Gads forlag 2018)</i>	
2	Straffelovens såkaldte terrorismeparagraf – korpsforbuddet i den tidligere gældende § 114	105
	<i>Jørn Vestergaard, "Straffelovens såkaldte 'terrorismeparagraf' – korpsforbuddet i § 114", Kriminalistisk Instituts Årsberetning 1989 (Kriminalistisk Instituts Stencilserie nr. 51, 1989), s. 117-133</i>	
3	Sagen mod Blekingegadebanden	121
	<i>Jørn Vestergaard, "Sagen mod Blekingegadebanden optager stadig sindene", Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 3/2024, s. 220-229</i>	
4	Udtalelse om lovudkastet til første anti-terrorpakke	135
	<i>Jørn Vestergaard, Udtalelse af 15. november 2001 vedrørende de strafferetlige aspekter ved udkast af 30. oktober 2001 til forslag til lov om ændring af straffeloven mv. (initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv. – "anti-terrorpakken").</i>	
5	Dansk lovgivning om bekæmpelse af terrorisme	165
	<i>Jørn Vestergaard, "Dansk Lovgivning om bekæmpelse af terrorisme", i Lars Plum & Andreas Laursen (red.), Enhver stats pligt: International strafferet og dansk ret (Djøf Forlag 2007), s. 391-424.</i>	
6	Udtalelse om lovforslaget til anti-terrorpakke 2	207
	<i>Jørn Vestergaard, Skriftligt oplæg af 2. maj 2006 til Folketingets høring om terrorbekæmpelse den 10. maj 2006, Landstingssalen, Christiansborg.</i>	
7	Det strafferetlige værn mod terrorisme – nye konventionsforpligtelser mv.	233
	<i>Jørn Vestergaard, "Det strafferetlige værn mod terrorisme – nye konventionsforpligtelser mv.", i Thomas Elholm m.fl. (red.), Ikke kun til straf... Festskrift til Vagn Greve (Djøf Forlag 2008), s. 617-627</i>	

- 8

Fremmedkrigere i terroristers tjeneste – internationale, europæiske og danske regler om foreign terrorist fighters

269

Jørn Vestergaard, "Fremmedkrigere i terroristers tjeneste – internationale, europæiske og danske regler om foreign terrorist fighters", i Peter Vedel Kessing & Andreas Laursen (red.), Robust mandat – Juridiske udfordringer ved danske militære missioner i det 21. århundrede (Djøf Forlag 2016)
- 9

Fremmedkrigere og andre udrejsende i terroristers tjeneste

327

*Jørn Vestergaard, "Fremmedkrigere og andre udrejsende i terroristers tjeneste", Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, 2/2018, s. 111-132
[uddrag af artikel (afsnit 9-10)]*
- 10

Norsk anti-terrorlovgivning

341

Jørn Vestergaard, "Anmeldelse af Erling Johannes Husabø: Terrorisme i norsk strafferet. Ein analyse av straffelova kapittel 18. Fagbokforlaget, 2018. ISBN 978-82-450-2437-1. 355 sider", Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, 2019, s. 232-236.
- 11

Terrorfinansiering, indefrysning og menneskerettigheder – om europæisk Kadi-ret

347

Jørn Vestergaard, "European Kadi Law – on Terror Financing, Asset Freezing and Human Rights. Europe – The New Legal Realism", Henning Koch m.fl. (red.), Essays in Honour of Hjalte Rasmussen (Djøf Publishing 2010), s. 783-816
- 12

Restrictive measures in the fights against terrorism – The UN system and the European Courts

387

Jørn Vestergaard, "Restrictive measures in the fights against terrorism – The UN system and the European Courts", New Journal of European Criminal Law, 2019, Vol. 10(1), s. 86-92
- 13

Terrorfremme, bødestraf, rettighedstab, legalitet og ytringsfrihed

397

Jørn Vestergaard, "Terrorfremme, bødestraf, rettighedstab, legalitet og ytringsfrihed", i Helle Krunke m.fl. (red.), Rettens magt – Magtens Ret. Festskrift til Henning Koch (Djøf Forlag 2014), s. 437-449
- 14

Udlevering til strafforfølgning mv. – den europæiske arrestordre som udtryk for gensidig anerkendelse

413

Jørn Vestergaard, "Udlevering til strafforfølgning m.v. – den europæiske arrestordre som udtryk for gensidig anerkendelse", i Arne Fliflet m.fl. (red.), Festskrift til Hans Gammeltoft-Hansen (Djøf Forlag 2004), s. 627-653

- 15 Strafferettens påvirkning fra det europæiske Charter om grundlæggende rettigheder – strejftog i et uvejsomt landskab** **449**
Jørn Vestergaard, "Strafferettens påvirkning fra det europæiske Charter om grundlæggende rettigheder – strejftog i et uvejsomt landskab", i Eva Ersbøll (red.), EU's Charter – i et menneskeretligt krydsfelt (Djof Forlag 2016), s. 133-183
- 16 Udlevering til umenneskelig eller nedværdigende behandling** **513**
Jørn Vestergaard, "Udlevering til umenneskelig eller nedværdigende behandling", i Sten Bønsing m.fl. (red.), I forskningens og formidlingens tjeneste – Festskrift til Lars Bo Langsted (Ex Tuto 2018), s. 403-432
- 17 Udlevering af eftersøgte til Rumænien** **551**
Jørn Vestergaard, "Udlevering af eftersøgte til Rumænien: Den Europæiske Arrestordre og EMRK art. 3/EUC art. 4", EU-ret og Menneskeret, 2/2018, s. 28-34
- 18 Arrestordren i sagen Kam** **559**
Jørn Vestergaard, "Arrestordren i sagen Kam", i Per Andersen m.fl. (red.), Law, History and Culture. Liber Amicorum Ditlev Tamm (Djof Forlag 2011), s. 855-873
- 19 Krigsforbrydelser og militær retspleje i terrørsager – om conspiracy, military-commissions og separation-of-powers** **585**
Jørn Vestergaard, "Om conspiracy, military commissions og separation-of-powers", i Annette Møller Sørensen & Anette Storgaard (red.), Jurist uden omsvøb. Festskrift til Gorm Toftegaard Nielsen (Christian Ejlers' Forlag 2007), s. 473-489
- 20 Den Internationale Straffedomstol – oprettelse, jurisdiktion, immunitet og arrestordrer** **625**
Jørn Vestergaard, "The International Criminal Court: Status 1998–2008", i Lars Heuman m.fl. (red.), Festskrift till Suzanne Wennberg (Nordsteds Juridik 2009), s. 447-475

Indholdsfortegnelse

Forord

xv

1	Bekæmpelse af terrorisme – lovgivning og retspraksis	1
1.	Terrorismelovgivningen efter 9/11 og frem til nu	2
1.1.	Forankringspunkt for anden lovgivning	6
1.2.	Territorial rækkevidde mv.	7
1.3.	Dansk straffemyndighed	8
2.	Egentlige terrorhandlinger	8
3.	Støtte til terrorisme mv.	27
4.	Hvervning og oplæring til terrorisme mv.	32
4.1.	Aktiv hvervning eller oplæring til terrorisme mv.	32
4.2.	Aktiv hvervning eller oplæring til støtte af terrorisme mv.	34
4.3.	Passiv hvervning eller oplæring til terrorisme mv.	35
5.	Fremme af terrorisme	51
6.	Korpsforbuddet	63
7.	Masseødelæggelsesvåben	66
8.	Landsforræderi under væbnet konflikt	66
9.	Modtagelse af økonomisk støtte fra en terrororganisation	69
10.	Forbud mod rejse til og ophold i særlige konfliktområder	71
11.	Pasloven og udlændingeloven	77
12.	Terrorlignende handlinger	78
13.	Tilskyndelse samt sympatitilkendegivelser	80
13.1.	Offentlig tilskyndelse til forbrydelse	80
13.2.	Offentlig billigelse af terrorisme eller af en statsforbrydelse	81
13.3.	Billigelse af terrorisme mv. som led i religiøs oplæring	86
14.	Påtaleordningen	87
15.	Bevismæssige spørgsmål	88
16.	Indefrysning og konfiskation	89
17.	Opsamling	90
	Appendiks	91
1.	Frakendelse og fratagelse af statsborgerskab i terrorsager	91
2.	Konventionsforpligtelser vedrørende fratagelse af statsborgerskab	93
3.	Frakendelse af indfødsret i terrorsager – § 8 B, stk. 1	95
4.	Administrativ fratagelse af statsborgerskab i terrorsager – § 8 B, stk. 3	100

2	Straffelovens såkaldte terrorismeparagraf – korpsforbuddet i den tidligere gældende § 114	105
1.	Terrorisme som politisk og som retligt begreb.	106
2.	Statsforbrydelserne.	108
3.	Statens ydre og indre sikkerhed.	109
4.	Korpsforbuddet i § 114. Fra urolov til statsforbrydelse.	110
5.	Ingen domfældelser efter § 114.	111
6.	Den strafbare adfærd. Tilknytningen til voldelige grupper.	111
7.	Kendemærker ved de forbudte sammenslutninger.	112
8.	Tilregnelserkravet i § 114.	113
9.	Forbuddet mod visse korps er nærmest en ordensbestemmelse.	114
10.	Korpsforbuddets ansvarsmæssige rækkevidde.	115
11.	Vage og ubestemte gerningsbeskrivelser. Påtalekompetence.	116
12.	Den internationale bekæmpelse af terrorisme.	116
13.	Korpsforbuddets personelle, nationale og territoriale rækkevidde	118
3	Sagen mod Blekingegadebanden	121
1.	Anholdelserne efter posthusrøveriet og drabet på en betjent	121
2.	Sigtelsen efter datidens "terrorparagraf"	122
3.	Fundet af lejligheden i Blekingegade og indledningen af nævningsagen	123
4.	Ansaret for drabet på betjenten	124
5.	Forsøget på kidnapning af Jörn Rausing	124
6.	Undersøgelserne af drabsstedet og anklagerens nøgle-teori	127
7.	Retsformandens retsbelæring	128
8.	Afgørelsen af skyldsspørgsmålet	130
9.	Straffene og reaktionerne på dommen	131
10.	Nævningeordningens betydning	132
11.	Litteratur	133
4	Udtalelse om lovudkastet til første anti-terrorpakke	135
	Appendiks: Indlæg ved høring om forslaget til anti-terrorpakke 1	156
1.	Den nye terrorparagraf	157
2.	Terrorparagraffen: formål og virkninger	158
3.	Vidtgående kriminalisering	160
4.	Efterforskning og påtale	161
5.	Danske og udenlandske interesser	162
6.	Behovet for afbalancering	163
5	Dansk lovgivning om bekæmpelse af terrorisme	165

6	Udtalelse om lovforslaget til anti-terrorpakke 2	207
	Appendiks	219
1.	Skitse til udformning af straffelovens bestemmelser om bekæmpelse af terrorisme	219
2.	Bemærkninger til justitsministerens besvarelse af nogle spørgsmål fra Retsudvalget om udformningen af straffelovens bestemmelser om bekæmpelse af terrorisme	227
7	Det strafferetlige værn mod terrorisme – nye konventionsforpligtelser mv.	233
1.	Justitsministerens forslag til ny § 114 a	247
2.	Hvervning og oplæring	260
8	Fremmedkrigere i terroristers tjeneste – internationale, europæiske og danske regler om foreign terrorist fighters	269
1.	Kort historisk tilbageblik	270
2.	Folkeretlig ramme	272
3.	Den faktuelle baggrund for den danske debat om fremmedkrigere	278
4.	Sikkerhedsrådets resolutioner om fremmedkrigere	293
5.	Europarådet	301
6.	EU	302
7.	Grundtræk af dansk strafferet om fremmedkrigere	303
8.	Pasloven og udlændingeloven	308
9.	Forbud mod deltagelse i bestemte væbnede konflikter	309
10.	Bistand til fjenden – landsforræderi	310
11.	Bekæmpelse af radikalisering	321
12.	Efterskrift ultimo 2015	322
13.	Efterskrift 2025	325
9	Fremmedkrigere og andre udrejsende i terroristers tjeneste	327
1.	Tanken om antiradikalisering gennem inklusion – Aarhus-modellen (afsnit 9)	327
2.	Valget af den hårde linje over for de hjemvendte (afsnit 10)	329
3.	Litteratur	330
	Appendiks	334
1.	Fremtiden for udrejste danske med tilknytning til Islamisk Stat	334
2.	Retsstaten på prøve i sager om jihadister	336
10	Norsk anti-terrorlovgivning	341
11	Terrorfinansiering, indefrysning og menneskerettigheder – om europæisk Kadi-ret	347

12	Restrictive measures in the fights against terrorism – The UN system and the European Courts	387
13	Terrorfremme, bødestraf, rettighedstab, legalitet og ytringsfrihed	397
14	Udlevering til strafforfølgning mv. – den europæiske arrestordre som udtryk for gensidig anerkendelse	413
15	Strafferettens påvirkning fra det europæiske Charter om grundlæggende rettigheder – strejftog i et uvejsomt landskab	449
1.	Indledning	449
2.	Den historiske udvikling i traktatgrundlaget og det strafferetlige samarbejde	454
3.	Samarbejdet mellem medlemsstaternes strafferetlige myndigheder mv.	463
4.	Princippet om gensidig anerkendelse som "hjørnesten" i samarbejdet	469
5.	Retsakter	471
6.	Bekæmpelse af svig med fællesskabsmidler	477
7.	Ne bis in idem – forbuddet mod dobbelt strafforfølgning	479
8.	Særligt om terrorbekæmpelse	480
9.	Chartrets rækkevidde i forhold til EU-strafferetten – udvalgte områder og afgørelser	483
9.1.	Kadi	484
9.2.	Digital Rights Ireland	485
9.3.	Schrems	487
9.4.	Advocaten voor der Wereld	488
9.5.	Melloni	491
9.6.	Radu og NS	494
9.7.	Gensidig tillid, gensidig anerkendelse og de grundlæggende rettigheder	496
10.	Efterskrift – princippet om gensidig tillid til overholdelsen af grundlæggende rettigheder	504
10.1.	De forenede sager Aranyosi & Căldăraru	504
11.	Generel litteratur om strafferettens påvirkning fra det europæiske Charter	511
16	Udlevering til umenneskelig eller nedværdigende behandling	513
17	Udlevering af eftersøgte til Rumænien	551
18	Arrestordren i sagen Kam	559

19	Krigsforbrydelser og militær retspleje i terrrorsager – om conspiracy, military-commissions og separation-of-powers	585
20	Den Internationale Straffedomstol – oprettelse, jurisdiktion, immunitet og arrestordrer	625
1.	Efterskrift	653
1.1.	Aggressionsforbrydelsen	653
1.2.	Lov om internationale forbrydelser	653
1.3.	Den Internationale Domstols sager og udstedte arrestordrer	654
1.4.	Litteraturen om Rom-statutten og Den Internationale Straffedomstol	656
2.	Litteratur anvendt i den oprindelige artikel	656
2.1.	Bøger	656
2.2.	Artikler	657
3.	Nyere litteratur	659
3.1.	Bidrag fra danske universiteter	659
3.2.	Internationale værker	660